

Kako voditi brigu o sebi prije početka zračenja glave i vrata

PREHRANA I UNOS TEKUĆINE

Preporučujemo da upitate Vašeg kirurga o mogućnosti posjete dijetetičaru. Vaš dijetetičar pomoći će Vam prije početka lječenja oko prehrane i unosa pića

- Jedite uravnoteženu prehranu s namircama iz svih skupina prema savjetu dijetetičara
- Ukoliko Vam je žvakanje i gutanje uobičajene hrane bolno i otežano, birajte mekanu ili kašastu hranu
- Svaki dan nastojte popiti 8 čaša negazirane tekućine (bez alkohola i kofeina)
- Održavajte istu tjelesnu težinu
- Ukoliko ste pothranjeni, savjetujte se s dijetetičarem

GUTANJE

Vaš logoped može Vam pomoći oko gutanja prije početka lječenja

Ispitivanje akta gutanja i promjena prehrane

- Prije početka lječenja, možda će vas pregledati logoped kako biste bolje razumjeli kako gutate
- Kako biste tijekom lječenja mogli neometano gutati, nešto će se od Vaših uobičajenih jela i pića možda morati promijeniti

Vježbe gutanja

- Odmah započnite s vježbama
- Svaku vježbu ponovite 5-10 puta, 3 puta dnevno

Kako ću prepoznati probleme s gutanjem?

- Pojava kašlja i potrebe za pročišćavanjem grla ili vlažnog/grgljavajućeg glasa tijekom obroka
- Osjećaj da hrana zapinje u grlu i/ili potreba za korištenjem tekućine kako bi se hrana ispirala
- Veći napor pri gutanju i/ili je potrebno više vremena za pojesti obrok
- Otežano žvakanje hrane
- Tekućina Vam izlazi kroz usta ili nos

Kako sigurnije gutati

- Sjedite uspravno dok jedete i pijete te ostanite tako još sljedećih 30 minuta
- Koristite čajne žlice i uzimajte male gutljaje tekućine
- Naizmjence uzimajte male zalogaje hrane i male gutljajete tekućine
- Nastojte ne govoriti dok žvačete ili gutate
- Nakon jela provjerite da u Vašim ustima i uz obraze nema ostataka hrane
- Kako bi Vam se pomoglo da gutate najbolje što možete, možda će Vam biti predložene i drugačije tehnike gutanja

Vaš stomatološko-onkološki tim pomoći će Vam oko njege usne šupljine prije početka lječenja

Upotreba zubnog konca

- Koristite Zubni konac s voskom barem jednom dnevno

Četkanje

- Koristite mekanu Zubnu četkicu
  - Nježno četkajte nakon jela i prije spavanja
  - Nježno četkajte jezik

Ispiranje (vidi "Recept za blagu otopinu za ispiranje usne šupljine" na poleđini)

- Isperite, mučkajte i pljunate otopinu nekoliko puta nakon četkanja zubi ili čišćenja Zubnim koncem
  - Osigurajte vremenski razmak od 20 minuta između ispiranja ljekovitim otopinama

Vlaženje usne šupljine

- Nosne dišne puteve preko noći vlažite sobnim ovlaživačima zraka
- Ovlažite često usnu šupljinu otopinama za ispiranje i lubrikantima na bazi vode
  - Izbjegavajte proizvode na bazi vazelin i glicerina

Njega usnice

- Upotrebljavajte lubrikantna sredstva topljiva u vodi, na bazi voska ili ulja
- Nanosite nakon čišćenja zuba, prije spavanja i po potrebi
- Nemojte koristiti vazelin

NJEGA USNE ŠUPLJINE

NJEGA KOŽE

Tim koji provodi lječenje zračenjem želio bi da znate neke korisne smjernice za njegu kože

Pranje

- Perite kožu blagim sapunom bez mirisa
- Koristite toplu vodu, dobro isperite i osušite čistim mekanim ručnikom
- Nosite laganu i prozračnu pamučnu odjeću

Održavajte svoju kožu vlažnom

- Po potrebi za ovlaživanje kože upotrebljavajte losione za tijelo ili kreme na bazi vode
- Nemojte upotrebljavati losione poslije brijanja ili parfeme na svojoj koži
- Izbjegavajte proizvode koji sadrže vazelin

Zaštitite svoju kožu od izravnih sunčevih zraka i vjetra

- Nosite šešir sa širokim obodom i odjeću koja štiti od sunca
- Izbjegavajte ekstremno visoke ili niske temperature
- Nemojte koristiti vrećice leda i termofore i nemojte se namakati u kadi
- Koristite samo električni aparat za brijanje

PREHRANA PUTEM SONDE I NJEGA SONDE

Možda ćete dobiti sondu. Vaš dijetetičar i tim zdravstvenog osoblja potrudit će se pomoći Vam u svladavanju ishrane putem sonde i u održavanju sonde. Dvije su vrste sonde: nazogastrična (kroz nos) i perkutana endoskopska gastrostoma (kroz kožu trbuha).

- Dva puta dnevno (ujutro i navečer) sondu isperite sa 60ml (1 šprica) mlake vode iz slavine
- Svakodnevno čistite kožu oko sonde i držite je suhom
  1. Kožu čistite pamučnim štapićem umočenim u vodu ili u otopinu blagog sapuna u vodi
  2. Uklonite sve prisutne kraste i iscjetke
  3. Nježno osušite mekim, čistim ručnikom ili smotuljkom vate
  4. Ukoliko iz rane curi, pokrijte je gazom i zavojem
- Tijekom tuširanja sondu prekrijte prianjućom plastičnom folijom; kako bi ostala suha nemojte koristiti kupke, hidromasažne kade ili bazene
- Na koži oko sonde nemojte utrljavati antibakterijske losione/gelove na bazi alkohola ili perokksida

Go online for all resources
in multiple languages.

Visit ISOO.World

Njega usne šupljine

RECEPT ZA BLAGU OTOPINU ZA ISPIRANJE USNE ŠUPLJINE

1 čajna žličica
(5 ml) soli

1 čajna žličica (5 mL)
sode bikarbonate

4 čaše
(1 l) vode

KAKO NAPRAVITI OTOPINU ZA ISPIRANJE USNE ŠUPLJINE

1. Pomiješajte 1 čajnu žličicu sode bikarbonate i 1 čajnu žličicu soli s 4 čaše vode
2. Stavite otopinu u posudu s poklopcom
3. Otopina treba biti čuvana na sobnoj temperaturi
4. Na kraju svakog dana bacite ostatak otopine i napravite novu

KAKO KORISTITI OTOPINU

- Dobro protresite prije upotrebe
- Mućkajte i grgljavite jednu jušnu žlicu (15 ml) i potom ispljunite
- Ponovite 2 do 3 puta prilikom svake upotrebe
- Koristite otopinu svaka dva sata tijekom dana

HIGIJENA PROTEZA

- Držite proteze izvan usne šupljine što je više moguće
- Uklonite proteze, ploče i nadomjestke prije četkanja
- Četkajte i ispirite proteze nakon jela i prije spavanja
- Stavite proteze u otopinu za čišćenje tijekom najmanje 8 sati
- Ukoliko uzimate lijek protiv gljivica u ustima, stavite protezu u otopinu s tim lijekom

UPUTE ZA KORIŠTENJE UDLAGA ZA FLUORIDACIJU

1. Prije stavljanja udlaga, operite zube četkicom i zubnim koncem
2. Utore udlaga ispunite gelom do 1/3. Pitajte stomatologa specijalista oralne medicine koji gel je najbolje koristiti.
3. Stavite udlagu i ispljunite višak gela
4. Ostavite udlagu u ustima 5 minuta
  - Koristite prije spavanja za dugotrajnije rezultate
  - Nakon svake upotrebe udlage očetkajte i osušite ih na zraku
  - Nemojte koristiti vruću vodu za čišćenje udlaga (vruća voda će iskriviti udlagu)
  - Nakon uporabe udlaga za fluoridaciju, tijekom 30 minuta nemojte piti, jesti niti ispirati usta

Ukoliko više ne možete koristiti svoje udlage za fluoridaciju o tome obavijestite svoj stomatološki tim

VAŽNE BILJEŠKE O VAŠOJ SKRBI: